

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
на засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

Олена КВАС

Силабус
з навчальної дисципліни
«ВСТУП ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРОФЕСІЇ»,
що викладається в межах ОПП «Середня освіта (Інформатика)»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Назва дисципліни	Вступ до педагогічної професії
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, м. Львів, Україна, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014.09 Середня освіта (Інформатика)
Викладач (-і)	Біляковська Ольга Орестівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Профайл викладача (-ів)	https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/bilyakovska-o-o
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта: olha.bilyakovska@lnu.edu.ua кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти, м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7. Тел. (032) 239-47-65
Консультації	Середа: 16.30-17.30 (вул. Університетська, 1); онлайн-консультації за попередньою домовленістю.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/department/pedagogy
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Вступ до педагогічної професії» є однією з нормативних дисциплін зі спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) для освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що викладається у 5-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS)). Навчальним планом передбачено 32 години аудиторних занять (16 год. лекцій та 16 год. семінарських занять) і 58 год. самостійної роботи.
Коротка анотація дисципліни	Курс «Вступ до педагогічної професії» розроблений для кращого розуміння й осмислення студентами сутності та змісту професії вчителя, її суспільного значення. Водночас зміст курсу допоможе сформувати загальне уявлення про структуру, характер і специфіку майбутньої професійно-педагогічної діяльності; отримати уявлення про деякі шляхи оволодіння педагогічною майстерністю; підвищення вимог до особистості вчителя в сучасних умовах цифрового суспільства, знання про творчу професійну діяльність педагогів-новаторів; а також сприятиме здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності.
Мета та цілі дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Вступ до педагогічної професії» полягає у тому, щоби студенти з'ясували роль вчителя у суспільстві, його вплив на формування та розвиток учнів; отримали знання про виникнення та становлення педагогічної професії, структуру педагогічної діяльності; з'ясували функції вчителя та особливості професійно-педагогічної діяльності в сучасних умовах цифрового суспільства. Головні завдання: <ul style="list-style-type: none"> - сприяти засвоєнню студентами змісту педагогічної діяльності, її суспільного значення; - сформувати загальне уявлення про структуру, характер і специфіку майбутньої професійної діяльності; цілісну педагогічну діяльність вчителя; - сприяти здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p><i>Основна</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 2. Мазоха Д. С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): навч. посіб. Київ, 2005. 3. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ, 2010. 4. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Вступ до педагогічної професії» для студентів спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) / уклад.: О. О. Біляковська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 40 с. 5. Педагогічна майстерність: підручник / за ред. І. А. Зязюна. Київ, 2004. 6. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Тернопіль, 2009. 7. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. Київ, 2007. <p><i>Додаткова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Біляковська О. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів у Республіці Польща та в Україні: порівняльний аналіз : монографія. Львів, 2020. 9. Педагогічний пошук / упорядн. І. Н. Баженова. Київ, 1988. 10. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність вчителя. Київ, 1981. 11. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка. Київ, 1985. 12. Сухомлинський В. О. Вибр. Твори : в 5 т. Київ, 1980. 13. Українська педагогіка в персоналіях: навч. посіб. / за ред. О. В. Сухомлинської. Київ, 2005. 14. Ушинський К. Д. Вибр. пед. твори. Київ, 1983. 15. Щербакова К., Макаренко Л. Вступ до спеціальності. (Вступ до педагогічної професії) : навч.-метод. посіб. Львів, 2021. <p><i>Інтернет-джерела</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Закон України «Про освіту» від 16.07.2019. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 17. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text 18. Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 року «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти». URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti.
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Денна форма навчання: 32 год. аудиторних (з них: 16 год. лекцій; 16 год. практичних занять) 58 год. самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Зміст курсу спрямований на набуття студентами <i>загальних компетентностей</i>: ЗК2, ЗК6 та <i>фахових (спеціальних) компетентностей</i>: ФК3, ФК9. А також на досягнення <i>результатів навчання</i>:</p>

	<p>ПРН1. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p>ПРН3. Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.</p>
Ключові слова	Вчитель, учень, педагогічна професія, професійно-педагогічна діяльність, педагогічна майстерність, компетентність, педагогічні ситуації, конфлікт, спілкування.
Формат курсу	Очний
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії, психології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, евристична бесіда, бесіда, пояснення; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, метод проєктів, дискусія); методи контролю та самоконтролю, самооцінювання, взаємооцінювання.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу передбачає використання комп'ютерних програм, доступу до мережі інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p style="text-align: center;">Загальна система оцінювання курсу</p> <p>Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до визначених видів і термінів контролю.</p> <p>Сума отриманих студентом балів в інтервалі від 1 до 100.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>семінарські заняття</i> – 32 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 32; • <i>модульний контроль</i> (тестовий контроль) – 28 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 28; • <i>самостійна робота</i> – 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40; <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання на семінарському занятті</p> <p>4 бали – активна участь студента у семінарському занятті, озвучена повна доповідь на одне з питань заняття, що окрім реферування літератури включає й самостійні змістовні судження та висновки з окресленого питання, висловлювання суджень з апелюванням до особистісного досвіду, елементів наукових знань;</p> <p>3 бали – участь студента на певних етапах заняття, озвучена цілісна доповідь на одне з питань заняття, самостійні висновки;</p> <p>2 бали – озвучена доповідь щодо питання заняття, змістовні судження, участь на деяких етапах заняття;</p> <p>1 бал – доповідь із частини питання, відтворення готових знань; участь у певних видах пізнавальної діяльності, обговорення; участь у занятті, групових видах діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Критерії оцінювання самостійної роботи</p> <p>10 балів – тема відповідає поставленій меті, розкрита послідовно, глибоко та логічно. Підбір джерельної бази,</p>

	<p>критичний аналіз суті та змісту науково-педагогічної літератури. Виклад фактів, ідей, результатів дослідження структурно та в логічній послідовності; зроблено аргументовані висновки;</p> <p>9–7 балів – тема розкрита недостатньо повно, допущено окремі неточності; подано частково результати дослідження; здійснено аналіз літератури; зроблено висновки;</p> <p>6–5 – тема розкрита неповно, допущено окремі неточності, частково подано аналіз наукової літератури; зроблено власні висновки;</p> <p>4–3 – тема розкрита частково, допущено окремі неточності, зроблено короткі власні висновки;</p> <p>1–2 бали – тема розкрита поверхово, відсутні власні висновки.</p> <p style="text-align: center;">Вимоги до письмових робіт</p> <p>Виконуючи письмову (самостійна робота, мікродослідження) роботу, студенти опрацюють науково-методичну літературу, формують завдання, аналізують, здійснюють дослідження, роблять висновки. Оцінюється якість та оригінальність наведених аргументів.</p> <p>Максимальна оцінка за самостійну роботу – 40 балів (мікродослідження (2) – 20 балів; самостійні роботи – 20 балів). Дотримання норм <i>академічної доброчесності</i> забезпечується заборонаю плагіату та списування. Очікується, що роботи студента вирізнятиметься оригінальністю, власними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання, списування, часткове чи повне запозичення матеріалу з робіт інших студентів є проявом академічної недоброчесності. Виявлення зазначених ознак у письмовій роботі студента є підставою для її незарахування. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. <i>Відвідання занять</i> є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають зайняття курсу. Про неможливість бути присутнім на занятті студенти мають інформувати викладача завчасно. Студенти зобов'язані дотримуватися визначених строків для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену (модульний контроль)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль та значення освіти в соціально-економічному, технічному прогресі сучасного суспільства. 2. Виникнення та становлення професії вчителя. Видатні педагоги. 3. Особливості педагогічної професії. 4. Педагогічна діяльність (мета, сутність, специфіка). 5. Структура педагогічної діяльності, характеристика її компонентів. 6. Функції педагога. 7. Педагогічні вміння вчителя. 8. Професійно-особистісні якості сучасного вчителя. 9. Сучасні вимоги до вчителя. 10. Суспільна значущість професії педагога. 11. Поняття про педагогічну культуру, її головні складові. 12. Головні ознаки педагогічної культури педагога. 13. Педагогічна спрямованість як важлива умова входження у професійну педагогічну діяльність. 14. Педагогічний досвід (професійна компетентність, психолого-педагогічна ерудиція).

	<ol style="list-style-type: none"> 15. Поняття про педагогічну майстерність, її складові компоненти. 16. Гуманістична спрямованість педагога. 17. Професійна етика і педагогічний такт учителя. 18. Педагогічна майстерність та авторитет педагога. 19. Поняття про педагогічну техніку вчителя, її структура. 20. Культура педагогічного спілкування. 21. Здатність педагога до саморегулювання. 22. Використання прийомів саморегулювання. 23. Шляхи вольового впливу на емоційну сферу особистості вчителя, студента. 24. Спільне і відмінне у театральному та педагогічному мистецтвах. 25. Педагогічне спілкування (сутність, функції, особливості, принципи, критерії). 26. Рівні й стилі педагогічного спілкування. 27. Структура педагогічного спілкування. 28. Поняття про конфлікти у педагогічних ситуаціях, їхня типологія, причини. 29. Способи поведінки педагога у конфліктних ситуаціях. 30. Самовиховання майбутнього вчителя як система.
Опитування	Анкета – оцінювання курсу по його завершенні.

ДОДАТОК
Схема курсу «Вступ до педагогічної професії»

Тижд. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Матеріали	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогічної професії						
1. 2 акад. год.	<p>Тема 1. Особливості освіти та її роль у сучасному цифровому суспільстві Сутність поняття «освіта». Роль та значення освіти в соціально-економічному, технічному прогресі сучасного суспільства. Стратегія розвитку освіти у XXI столітті. Система освіти України та її структура. Освітнє середовище як умова становлення та розвитку особистості. Освіта для розвитку та самореалізації особистості. Педагог та його роль у реалізації освітніх потреб суспільства й особистості.</p>	Лекція / F2F	Презентація з поясненням, апелюванням до висловлювань відомих особистостей, методичні матеріали	2; 3; 4; 6; 7; 16; 17; 18	<p>Ознайомитися з переліком педагогічної літератури бібліотеки ЛНУ, мережі інтернет; прочитати розділи вибраних посібників, підготувати питання семінарського заняття</p> <p style="text-align: center;">4 год.</p>	До наступного заняття
1. 2 акад.	<p>Тема 1. Школа – основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя</p>	Семінар. заняття / F2F	Методичні матеріали	2; 3; 4; 6; 7; 16; 17; 18	Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції,	На семінарське заняття

год.	<p>1. Роль і місце закладу загальної середньої освіти в системі освіти України.</p> <p>2. Характеристика основних освітніх закладів.</p> <p>3. Завдання школи у світлі Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».</p> <p>4. Особливості розвитку сучасного школяра.</p>				<p>опрацювати лекційний матеріал. Підготувати доповідь на тему: «Школа як модель суспільства, провідний інститут виховання підростаючого покоління»</p> <p>4 год.</p>	
2. 2 акад. год.	<p>Тема 2. Педагогічна професія: становлення та розвиток</p> <p>Виникнення та становлення професії вчителя. Генезис розуміння педагогічної професії в історії педагогічної думки. Видатні педагоги (Я.-А. Коменський, Й. Песталоцці, Д. Локк, Ф. Дістервег, Г. Гербарт, Г. Сковорода, К. Ушинський, Г. Ващенко, В. Сухомлинський та ін.). Соціальне значення педагогічної професії. Особливості педагогічної професії. Перспективи розвитку педагогічної професії в умовах цифрового суспільства.</p>	Лекція / F2F	Презентація (ppt), методичні матеріали	2; 3; 4; 6; 7; 11; 12; 13; 14; 15	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття</p> <p>4 год.</p>	До наступного заняття
2. 2 акад. год.	<p>Тема 2. Педагогічна професія та її соціальне значення у суспільстві</p> <p>1. Виникнення та розвиток педагогічної професії.</p> <p>2. Видатні педагоги і їх професійна діяльність.</p>	Семінар. заняття / F2F	Результати самостійної роботи студентів, обговорення питань, дискусія	2; 3; 4; 6; 7; 11; 12; 13; 14; 15	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття. Провести</p>	На семінарське заняття

	<p>3. Особливості педагогічної професії. Функції вчительської професії.</p> <p>4. Соціальна цінність педагогічної професії, гуманістичний характер педагогічної праці.</p>				серед студентів групи мікродослідження на тему «Що я знаю про професію вчителя» 8 год.	
<p>3. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Професійно-педагогічна діяльність учителя сучасної школи</p> <p>Сутність, специфіка і мета педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності та її компоненти.</p> <p>Основні види педагогічної діяльності. Педагогічна діяльність як система. Рівні педагогічної діяльності. Функції професійно-педагогічної діяльності. Творчий характер педагогічної діяльності.</p>	Лекція / F2F	Презентація (ppt), методичні матеріали	1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 9; 12; 14; 15	Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття 4 год.	До наступного заняття
<p>3. 3 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Педагогічна діяльність: сутність, структура, функції</p> <p>1. Сутність педагогічної діяльності.</p> <p>2. Структура педагогічної діяльності. Основні види педагогічної діяльності.</p> <p>3. Функції педагогічної діяльності.</p> <p>4. Стили та рівні педагогічної діяльності.</p>	Семінар. заняття / F2F	Результати самостійної роботи, обговорення питань, диспут	1; 2; 3; 4; 6; 7; 8; 9; 12; 14; 15	Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, опрацювати лекційний матеріал, підготувати презентацію на тему: «Діяльність сучасного вчителя: ремесло чи творчість» 4 год.	На семінарське заняття

<p>4-5. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 4-5. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності Професійно зумовлені вимоги до особистості вчителя. Педагогічне покликання вчителя. Професійно-особистісні якості сучасного вчителя. Роль особистісних якостей учителя в педагогічній діяльності. Загальні та педагогічні здібності. Модель професійної компетентності вчителя. Вимоги до теоретичної та практичної готовності вчителя. Професіограма вчителя. Основи педагогічної майстерності. Професійна етика і педагогічний такт учителя. Майстерність вчителя як професійне управління педагогічною діяльністю.</p>	<p>Лекція / F2F</p>	<p>Презентація (ppt), методичні матеріали</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 10; 12; 14; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття. Провести серед студентів групи мікродослідження на тему «Ваші професійно-особистісні якості» 6 год.</p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>4-5. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 4-5. Особистість учителя та його професійна діяльність 1. Учитель і його професійно-педагогічна діяльність. 2. Особистісні якості вчителя. Педагогічна позиція сучасного вчителя. 3. Професійна компетентність вчителя та її структура. 4. Професіограма вчителя інформатики. 5. Педагогічна майстерність вчителя та її компоненти.</p>	<p>Семінар. заняття / F2F</p>	<p>Результати самостійної роботи студентів, обговорення питань, дискусія, дидактичні ігри</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 10; 12; 14; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції. Підготуватися до програвання педагогічних ситуацій 6 год.</p>	<p>На семінарське заняття</p>

<p>6-7. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 6-7. Загальна і професійна культура вчителя. Культура педагогічного спілкування Сутність і структура загальної культури особистості. Взаємозв'язок загальної і професійної культури. Педагогічна культура як частина загальнолюдської культури. Основні компоненти педагогічної культури вчителя. Рівні сформованості професійно-педагогічної культури. Культура педагогічного мислення. Педагогічне кредо вчителя. Спілкування як основа педагогічної діяльності. Стили педагогічного спілкування. Роль та значення педагогічного спілкування для ефективної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.</p>	<p>Лекція / F2F</p>	<p>Презентація (ppt), методичні матеріали</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 10; 12; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати есе на тему «Учитель XXI століття»</p> <p>4 год.</p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>6-7. 4 акад. год.</p>	<p>Тема 6-7. Професійна культура вчителя. Педагогічне спілкування 1. Професійно-педагогічна культура педагогічного мислення. 2. Складові педагогічної культури. 3. Інформаційна культура педагога. 4. Мистецтво педагогічного спілкування. 5. Педагогічний конфлікт і причини його виникнення.</p>	<p>Семінар. заняття / F2F</p>	<p>Обговорення питань, педагогічні ситуації, дискусія</p> <p>Тести</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 10; 12; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття</p> <p>Питання Змістового модуля 1</p> <p>4 год.</p>	<p>На семінарське заняття</p>

<p>8. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Професійне самовиховання майбутнього вчителя Самовиховання в системі підготовки майбутнього вчителя. Технологія професійного самовиховання вчителя. Самопізнання як передумова самовиховання майбутнього педагога. Самовиховання майбутнього вчителя як система. Професійне зростання вчителя. Професійна самоосвіта майбутнього вчителя</p>	<p>Лекція / F2F</p>	<p>Презентація (ppt), методичні матеріали</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 12; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття Скласти план / програму самовиховання і самоосвіти з коментарями («Лист майбутньому собі») 6 год.</p>	<p>До наступного заняття</p>
<p>8. 2 акад. год.</p>	<p>Тема 8. Самовиховання у системі підготовки майбутнього вчителя 1. Роль професійного самовиховання і саморозвитку у становленні педагога. 2. Технологія професійного самовиховання майбутнього педагога. 3. Етапи та методи самовиховання. 4. Планування програми професійного самовиховання.</p>	<p>Семінар. заняття / F2F</p>	<p>Результати модульного контролю, обговорення питань, дискусія</p>	<p>2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 12; 15</p>	<p>Прочитати підрозділи вибраних посібників за темою лекції, підготувати питання семінарського заняття 4 год.</p>	<p>На семінарське заняття</p>